

Uitgestelde vraag van noodzakelijke zorg

"Voor de zomer gaan Rijk en gemeenten in gesprek over de compensatiemogelijkheden van de effecten die optreden na afloop van de coronacrisis. Dan gaat het om de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd."

Samenhang financiële afspraken Rijk-VNG

De financiële afspraken tussen Rijk en VNG zijn direct samenhangend en kunnen niet los van elkaar worden gezien. Specifiek gaat het om:

- Continuïteit financiering van zorgaanbieders
- Meerkosten direct voortvloeiend uit RIVM-maatregelen
- Effecten van uitgestelde vraag van noodzakelijke zorg

In de afspraken ligt een expliciete taak voor gemeenten en zorgaanbieders besloten om de uiteindelijk benodigde compensatie zo minimaal mogelijk te houden. Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspannen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten en daarmee een eventuele omzetsdaling te beperken. Gemeenten zullen dat bevorderen door daarover actief in gesprek te gaan met de aanbieders.

Het uitgangspunt is daarnaast dat zowel zorgaanbieders als gemeenten niet overgecompenseerd worden. Dit uitgangspunt benadrukt het belang van het in samenhang bezien van de drie afspraken. Zo kan er voor zorgaanbieders pas sprake zijn van meerkosten als er extra gemaakte kosten resteren na verrekening met weggevallen kosten. Ook moet er verrekend worden als weggevallen en dus gecompenseerde omzet alsnog als uitgestelde vraag gerealiseerd wordt. Het met juiste verrekeningen voorkomen van overcompensatie vraagt inzet, transparantie, helderheid en oog voor doelmatigheid van zorgaanbieders en gemeenten. Met het betrachten van deze uitgangspunten zal het Rijk compenseren zoals overeengekomen.

Uitgangspunten nadere uitwerking

- De afspraken zijn helder: Rijk en gemeenten gaan in gesprek over de compensatiemogelijkheden van de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover te relateren aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Per saldo betekent hier: voor zover zorgaanbieders en/of gemeenten deze extra uitgaven niet al vergoed hebben gekregen via de continuering van financiering of als compensatie voor meerkosten; zie samenhang andere afspraken.
- De effecten op de gemeentelijke financiën na corona zijn grotendeels nog ongewis, maar in potentie groot en wijdverbreid. Daarom is een heldere afbakening nodig van het vraagstuk dat voorligt. Door afbakening wordt niet ontkent dat ook andere kosten kunnen optreden. Uiteraard kan gesproken worden over effecten na de coronacrisis anders dan die voortkomend uit een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Een verzoek tot compensatie van deze kosten dient echter op een andere tafel te landen. De BZK-stuurgroep die in den brede kijkt naar compensatie van gemeenten tijdens en na corona lijkt hiervoor het aangewezen gremium.
- Een voortschrijdend inzicht zou kunnen zijn dat extra uitgaven door een evident uitstel van noodzakelijke zorg niet beperkt blijven tot 2020. Met deze mogelijkheid wordt in de uitwerking expliciet rekening gehouden. De afspraken zien echter niet toe op structurele compensatie voor zorg die permanent anders (duurder) geleverd zou moeten worden.
- Voor het vormgeven van een gedegen compensatieregeling is input van en afstemming met gemeenten van groot belang. Het Rijk regisseert. De uitwerking van de compensatieregeling behoeft Rijk-intern zorgvuldige afstemming op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau. Een deel van het voorwerk wordt hier gedaan.
- In hoeverre sprake zal zijn van uitgestelde zorg na corona is niet op voorhand vast te stellen. In de werkgroep zal focus liggen op het zo goed mogelijk in beeld brengen van de mogelijke effecten van uitgestelde vraag op basis van diverse scenario's. Om een compleet beeld te kunnen krijgen is de input van gemeenten onmisbaar.
- Vooral nog lijkt het onwaarschijnlijk om op basis van mogelijke effecten en scenario's over te kunnen gaan tot het definitief vaststellen van de omvang van compensatie. Het is volstrekt onhelder in hoeverre sprake gaat zijn van uitgestelde zorg na corona. Niemand heeft ervaring met deze situatie. De omzet van aanbieders zal in de maanden na corona gemonitord moeten worden om de later gerealiseerde omzet door uitgestelde vraag te kunnen bepalen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd. De effecten van de overige financiële afspraken worden meegenomen om overcompensatie te voorkomen.